

Ochrana dravcov na Slovensku, Trhová 54, 841 01 Bratislava, www.dravce.sk

Bezpečnejšie elektrické vedenia pozdĺž Dunaja zachránia tisíce vtákov

Tlačová správa

12. novembra 2020, Bratislava

Vzhľadom na súčasnú klimatickú a environmentálnu krízu sa potreba ochrany voľne žijúcich živočíchov na našej planéte stala dôležitejšou ako kedykoľvek predtým. Medzi najväčšie hrozby pre voľne žijúce vtáctvo patria zásahy elektrickým prúdom a nárazy do elektrických vedení. Práve na tieto rizikové faktory je zameraný projekt LIFE Danube Free Sky, ktorý predstavuje jedinečný príklad širokej medzinárodnej spolupráce pozdĺž jedného z najdôležitejších migračných koridorov, miesta odpočinku i zimovania mnohých druhov vtákov v Európe - rieky Dunaj. Projekt sa oficiálne začal 1. septembra 2020 a v rámci programu LIFE ho finančne podporila Európska únia.

Počas 5 rokov realizácie projektu bude 15 partnerských organizácií zo 7 krajín intenzívne spolupracovať pri zavádzaní najúčinnějších riešení. Po tomto období sa zvýši viditeľnosť viac ako 245 kilometrov najviac rizikových elektrických vedení. Okrem toho bude v rámci projektového územia zvýšená bezpečnosť vyše 3200 najrizikovejších podperných stĺpov.

Úmrtnosť vtákov spôsobená interakciou s elektrickými vedeniami bola zdokumentovaná pre viac ako 380 druhov vtákov, vrátane kriticky ohrozených. V rámci územia realizácie projektu LIFE Danube Free Sky sa nachádza 2074 kilometrov ôsmich rôznych typov nadzemných vedení nebezpečných pre vtáctvo. Vplyv tohto rozsahu elektrického vedenia predstavuje vážnu a značnú hrozbu pre zimujúcu a hniezdnu populáciu 12 cieľových druhov.

V rámci 23 Chránených vtáčích území a 9 Významných vtáčích území má projekt za cieľ, prostredníctvom inštalácie odkloňovačov letu vtákov a ekologizácie nebezpečných konštrukcií stĺpov elektrického vedenia, zabrániť usmrteniu alebo zraneniu **2000 jedincov** spomedzi 12 cieľových druhov (a oveľa viac spomedzi iných druhov) z dôvodu kolízií s elektrickými drôťmi a/alebo v dôsledku zásahu elektrickým prúdom **každý rok**.

"Na Slovensku oficiálne partnerstvo zastupujú traja projektoví partneri. Ochrana dravcov na Slovensku (RPS) – občianske združenie, v úlohe koordinujúceho príjemcu, bude riadiť celý projekt a zabezpečovať realizáciu projektových aktivít, ako je monitoring elektrických vedení, zlepšenie hniezdných a potravných podmienok cieľových druhov vtáctva atď. Nesmierne nás teší, že sme prešli náročným procesom posudzovania Európskej únie. Projekt LIFE Danube Free Sky je založený na výsledkoch a skúsenostiach veľmi úspešného projektu [LIFE Energia](#), realizovaného na Slovensku v rokoch 2014 až 2019" informuje Lucia Deutschová z Ochrany dravcov na Slovensku (RPS), manažérka projektu.

"Po prvýkrát je v úlohe oficiálneho partnera projektu LIFE spoločnosť Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a.s. (SEPS) - nainštaluje prvky pre zlepšenie viditeľnosti 70 kilometrov prenosových vedení, najviac rizikových z pohľadu nárazov vtáctva. Západoslovenská distribučná, a.s. (ZSD), ako skúsený partner LIFE projektov, zvýši viditeľnosť troch kilometrov distribučných vedení a izoluje 370 najnebezpečnejších konštrukcií stĺpov 22 kV vedenia v prioritných oblastiach sokola rároha a orla kráľovského," informuje Marek Gális z RPS, vedecký koordinátor projektu.

Kontaktné údaje:

Marek Gális, RPS, galis@dravce.sk, +421 908 611 225

Lucia Deutschová, RPS, deutschova@dravce.sk,

+421 903 219 524

Michaela Dobošová, ZSD, michaela.dobosova@zse.sk, +421 02506140 10

Norbert Deák, SEPS, norbert.deak@sepsas.sk, +421 918 891 940

Ochrana dravcov na Slovensku, Trhová 54, 841 01 Bratislava, www.dravce.sk

Krátke video predstavujúce projekt si pozriete [tu](#).

Ďalšie informácie:

- Projekt LIFE Danube Free Sky – Medzinárodná ochrana vtáctva pozdĺž Dunaja (LIFE19 NAT/SK/001023) podporila Európska únia v rámci programu LIFE.
- Predchádzanie nárazom a zásahom vtákov elektrickým prúdom je dôležité aj z hľadiska kompenzácie iných hrozieb, ktorým musia ohrozené druhy čeliť. Obnove vodných biotopov pozdĺž Dunaja sa doposiaľ venovalo viac ako 16 projektov LIFE. Tieto miesta sa tak stali atraktívnejšími pre vtáctvo, vrátane 12 cieľových druhov vtákov, na ktoré je projekt zameraný. Preto je potrebné zabrániť ich úhynom či zraneniam v dôsledku interakcie s elektrickým vedením v danej oblasti.
- V rámci projektu bude realizovaný monitoring populácie 12 cieľových druhov, za účelom potvrdenia účinnosti projektových opatrení. Vďaka projektu sa zvýši bezpečnosť elektrických vedení pre vtáctvo v rámci 23 [Chránených vtáčích území \(CHVÚ\)](#) a 9 [Významných vtáčích území \(VVÚ\)](#). CHVÚ sú súčasťou sústavy [NATURA 2000](#) – najväčšej koordinovanej siete chránených oblastí na svete, ktorá zaberá viac ako 18 % rozlohy EÚ a vyše 8 % jej morských oblastí. VVÚ sú vyhlasované organizáciou BirdLife za účelom ochrany lokalít s medzinárodným významom pre vtáctvo a ďalšie zložky biodiverzity.
- Každý rok na jar a na jeseň migrujú Dunajom milióny vtákov, smerujúc do a zo vzdialených zimovísk. Iba Dolná časť Dunaja a Dunajská delta sú domovom približne 331 druhov vtákov, vrátane vzácného pelikána kučeravého, ako aj 90 % svetovej populácie bernikly červenokrkej. Mnohé z týchto druhov čelia v posledných desaťročiach dramatickým populačným poklesom. Zásahy elektrickým prúdom a/alebo kolízie s elektrickým vedením, majú každý rok na svedomí 20% hniezdnej populácie orla kráľovského, sokola rároha a pelikána kučeravého.
- Projekt LIFE Danube Free Sky predstavuje jedinečný príklad širokej medzinárodnej spolupráce. Významné partnerstvo príjemcov zo 7 krajín (Rakúsko, Slovensko, Maďarsko, Chorvátsko, Srbsko, Bulharsko, Rumunsko) a Nemecka, pozostáva zo spolupráce súkromného komerčného sektora (8 energetických spoločností a 1 železničná spoločnosť), orgánov ochrany prírody, obcí a súkromných nekomerčných subjektov. Projekt predstavuje riešenie jednej z najväčších hrozieb pre voľne žijúce druhy vtáctva v súčasnosti - interakcie s elektrickým vedením.

Viac informácií o projekte nájdete na stránke: www.danubefreesky.eu

Pre zábery súvisiace s problematikou vtáctvo a elektrické vedenia môžete využiť film [Prelet nad bezpečným miestom](#).

Kontaktné údaje:

Marek Gális, RPS, galis@dravce.sk, +421 908 611 225
Lucia Deutschová, RPS, deutschova@dravce.sk,
+421 903 219 524

Michaela Dobošová, ZSD, michaela.dobosova@zse.sk, +421 02506140 10
Norbert Deák, SEPS, norbert.deak@sepsas.sk, +421 918 891 940